

UDAHNI ZELENO

ODRŽIVI RAZVOJ I
BIORAZNOLIKOST





SADRŽAJ

01

ODRŽIVI RAZVOJ



02

BIORAZNOLIKOST



03

ŠUME



04

LIVADE



05

KUKCI



06

PRIJEDLOZI



Uvod

Dragi korisniče,

sudjelovanjem u Erasmus+ projektu „Udahni zeleno – ekološka aktivnost za održivu budućnost“ omogućen je izuzetno važan dodatni razvoj učenika i mladih te stjecanje novih znanja i vještina iz područja ekološki održivog ponašanja. Osim omogućavanja učenja kroz neformalne metode, mladi sudionici su i aktivno djelovali u svojoj lokalnoj zajednici te očistili divlje odlagalište otpada.



Sa željom da se ukaže na značaj održivog ponašanja svakog pojedinca napisana je i ova e-knjiga. E – knjiga je namijenjena, prije svega, upotrebi u sklopu dodatne nastave ili različitih izvannastavnih aktivnosti. Sadržaji su napisani na osnovi radionica i edukacija na kojima su mladi sudionici sudjelovali.

Obrazovanje za održivost postaje izuzetno važan oblik edukacije i vezano je uz razvoj kompetencija za cjeloživotno učenje. Mlade treba osnažiti i pokazati im da je uvijek moguće napraviti razliku.



Sadržaje, koji se nalaze u e-knjigi, pripremali su mladi sudionici Erasmus+ projekta “Udahni zeleno - ekološka aktivnost za održivu budućnost” pod mentorstvom učiteljica uključenih u projekt. Osim znanja stečenih na edukacijama, kao izvore podataka koristili su stranicu <https://zastita-prirode.hr>. Dio korištenih fotografija nastao je tijekom provedbe projekta, a dio je preuzet sa stranice <https://pixabay.com>.

Projekt „Udahni zeleno - ekološka aktivnost za održivu budućnost“ sufinanciran je sredstvima Europske unije u sklopu Erasmus+ programa, a preko Agencija za mobilnost i programe Europske unije. Nositelj projekta je OŠ "Slava Raškaj" Ozalj.

DRUŠTVO

- ništa nije ljepše nego kada vas netko pohvali i kaže da ste mu uzor
- zato vi budite uzor drugima i potaknite ih na održiv život i razmišljanje

Održivi razvoj je odgovorno korištenje prirodnih bogatstava kojima se ne ugrožava mogućnost budućih naraštaja da ih koriste za svoje potrebe.

Djeca su ključna u izgradnji boljeg i održivijeg svijeta, a i društva.

ODRŽIVI RAZVOJ

OKOLIŠ

- svi mi trošimo neumjerene količine prirodnih resursa (voda, drvo, nafta, plin) i to bi trebali smanjiti jer negativno utječu na okoliš

GOSPODARSTVO

- održivo gospodarstvo je iznimno važno za našu budućnost, pravilno gospodarenje resursima može osigurati ravnotežu između ekonomskog razvoja, zaštite okoliša i društvene pravde

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA



PRIJEDLOZI *za tebe!*

1

KAKO BISTE UČINKOVITO DOPRINIJELE GLOBALNOJ PROMJENI, POČNITE S POZITIVNIM UTJECAJEM U SVOM OKRUŽENJU.

2

UKLUČI SE U NEKU AKTIVNOST ILI SE PRIDRUŽI NEKOJ AKCIJI I OČISTI MJESTO S ILEGALNO ODLOŽENIM OTPADOM.

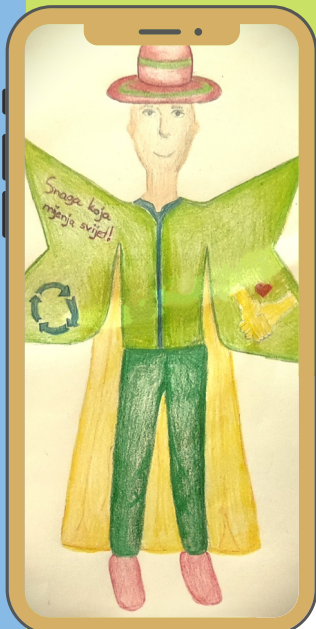
3

KUPI PROIZVODE U VEĆOJ AMBALAŽI I POKUŠAJ ŠTO MANJE KUPOVATI PROIZVODE U PLASTIČNOJ AMBALAŽI.

**NE ZABORAVI
I OVO:**

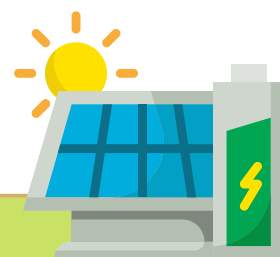
- recikliraj, kompostiraj
- pokaži svojim primjerom
- informiraj se i educiraj
- čuvaj prirodu
- doniraj i pomogni drugome

UPOZNAJ NAŠEG BRINKA I OTKRIJ ŠTO SIGURNO MOŽEŠ NAPRAVITI I TI!



ŠTEDI ENERGIJU

Ugasi svjetlo kada izađeš iz neke prostorije i uređaje koje ne koristiš, isključi iz struje.



ŠTEDI VODU

Zatvaraju vodu dok pereš zube. Odaberi tuširanje umjesto kupanja. Skupljaj i koristi kišnicu za zalijevanje biljaka.



KORISTI PLATNENE VREĆICE

KUPUJ PAMETNO



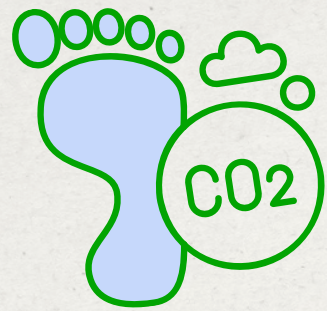
Razmisli što ti je doista potrebno i hoćeš li to stvarno koristiti. Osim toga, procijeni količinu hrane koja ti treba i ne kupuj previše. Kupi sezonsku hranu i to po mogućnosti kod lokalnih proizvođača. Hranu koju kupujemo izvan sezone treba uzgojiti i to koristeći razne kemikalije, a i prevesti na daleke lokacije. I jedno i drugo zagađuje okoliš.



KORISTI PRIRODNE PROIZVODE

Brojni kozmetički proizvodi i sredstva za čišćenje sadrže opasne sastojke za čovjeka i okoliš. Puno toga možeš napraviti sam poput sapuna, deodoransa, sredstva za čišćenje. Na ovoj poveznici možeš pronaći neke ideje <https://green.hr/potpuno-prirodan-dezodorans-koji-mozete-napraviti-kod-kuce/>.



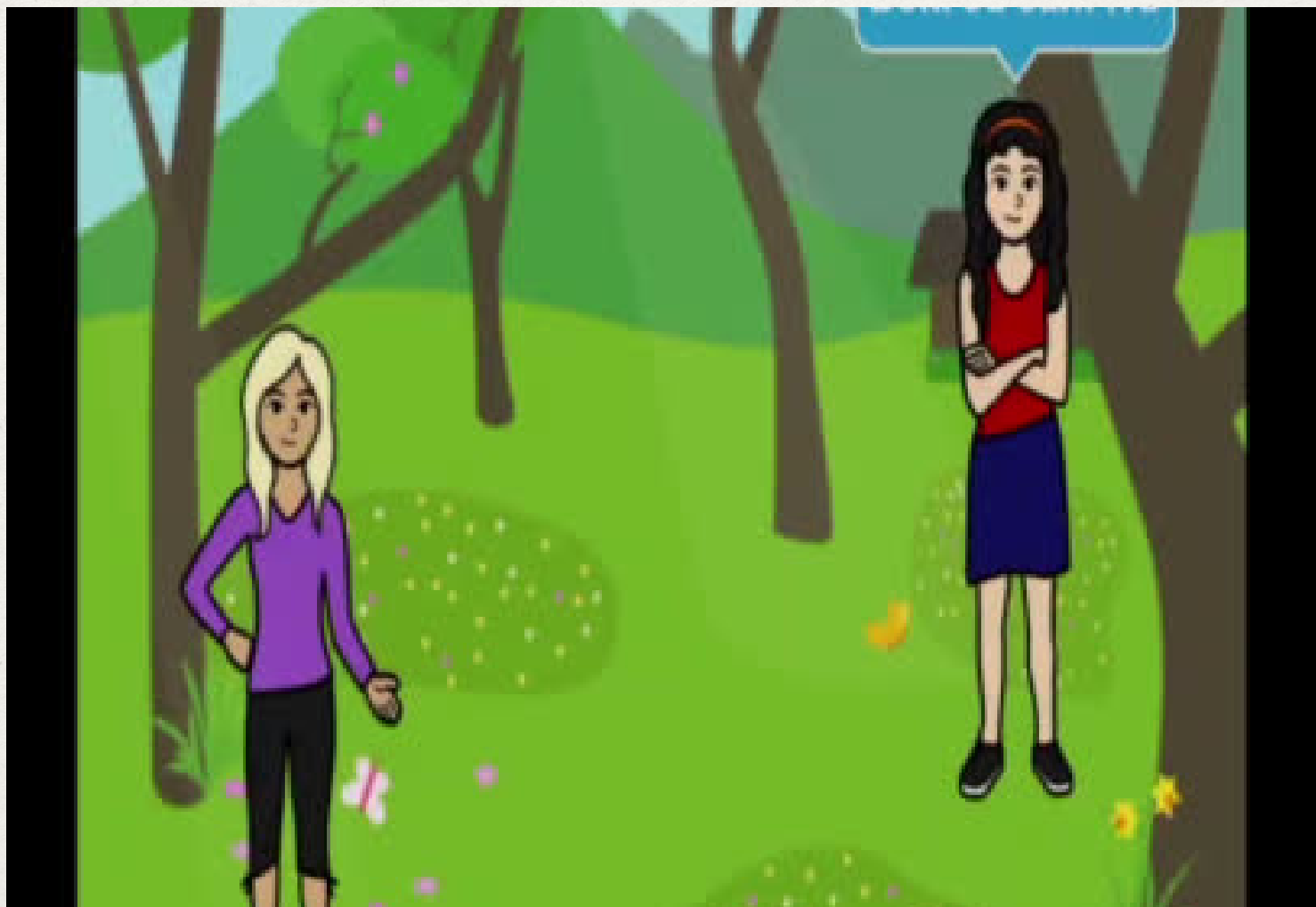


EKOLOŠKI OTISAK



- Mjera ljudskog utjecaja na prirodne resurse, procjenjuje je li naš način života uistinu održiv za naše svakodnevne potrebe.
- Hrvatski ekološki otisak nadilazi kapacitet zemlje za 37%.
- Na poveznici možeš saznati koliki je tvoj ekološki otisak ili riješi kviz u prilogu na kraju.

<https://www.footprintcalculator.org/home/en>



OTPAD

Otpad je sav materijal i sve stvari koje osoba odbacuje. Otpad se dijeli u vrste kako bi se lakše reciklirao.

STAKLO



različite
vrste boca i
staklenaka
- može se
bezbrojno puta
reciklirati

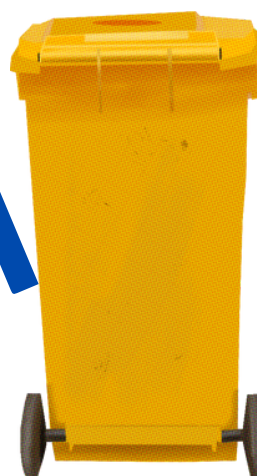
PAPIR



papiri,
novine,
časopisi,
knjige,
karton

PLASTIKA

I METAL

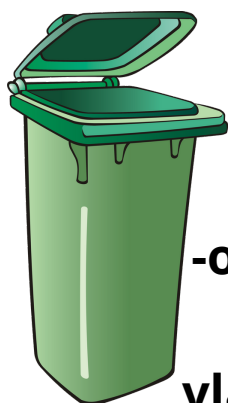


plastične
boce,
kante,
gajbe,
cijevi

BIOOTPAD



kora voća,
ljuske jaja,
vrećice od
čaja,
salvete,
čačkalice,
ražnjiće
uvelo
cvijeće,
trava,



MJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

-otpad koji se ne može iskoristiti:
vata, higijenski ulošci,
vlažne maramice, spužve, britvice

RECIKLAŽNO DVORIŠTE



Na prostoru grada Ozlja godišnje se prikupi 1700 tona razvrstanog otpada (staklo, papir, plastika) i 1000 tona miješanog komunalnog otpada.

1

CILJ

Povećati razdvajanje otpada i smanjiti količinu miješanog komunalnog otpada.

2

KAKO?

Na reciklažnom dvorištu u Ozlju moguće je zbrinut 51 vrstu otpada.

3

Odlaganje otpada je besplatno za sve građane.

4

ŠTO?

Gume, akumulatori boce pod tlakom, stari lijekovi, jestiva ulja i masti, boje, otapala, kiseline, otpadni tekstil...

5

POZITIVAN UČINAK

Pravilnim zbrinjavanjem otpada štedi se energija i prirodni resursi. Tako se smanjuje količina otpada koja završava na odlagalištu i onečišćuje okoliš.

6

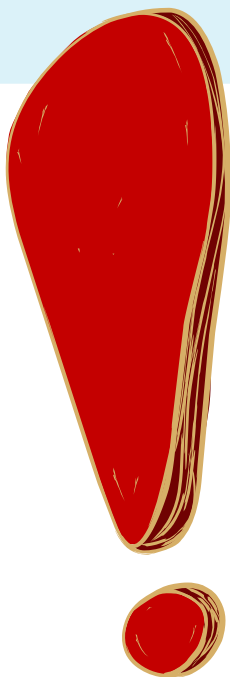




LOŠE STRANE NE ZBRINJAVANJA OTPADA

AKO NE ZBRINJAVAMO OTPAD, POSTOJI MNOGO POSLJEDICA:

- otrovni otpad može zagaditi površinske i podzemne vode, tlo i zrak
 - nezbrinuti otpad može naštetiti životinjama i njihovom staništu
- velika smetlišta proizvode velike količine plinova koji štete atmosferi
- nekvalitetan zrak, nastao lošim zbrinjavanjem otpada, šteti ljudima, životinjama, biljkama



90% SMEĆA KOJE PLUTA

**svjetskim oceanima je
plastika.**

**U MORSKOJ VODI IMA ŠEST PUTA
VIŠE PLASTIKE NEGO PLANKTONA.**

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST



Bioraznolikost nam osigurava osnovne životne potrebe kao što su čisti zrak i voda, kvalitetno tlo te pomaže u ublažavanju klimatskih promjena i prirodnih katastrofa.

BIORAZNOLIKOST

- raznolikost svih živih bića, njihovih gena i staništa.



22. 5. Međunarodni dan biološke raznolikosti

Bioraznolikost ugrožava čovjek svojim postupcima te milijunu vrsta prijeti izumiranje.

Bioraznolikosti može biti ugrožena na sljedeće načine:

- direktnim uništavanjem staništa
- uvođenjem invazivne strane vrste
- zagađenjem okoliša
- neodrživim korištenjem resursa
- klimatskim promjenama

Natura 2000

- ekološka mreža za očuvanje raznih životinja i biljaka u Europskoj uniji
- obuhvaća područja koja su važna za očuvanje ugroženih vrsta i staništa
- obuhvaća područja u kojima se štiti 250 vrsta i 70 tipova staništa

ŠUME



Šume čine 80% ukupne biološke raznolikosti. Šume pokrivaju 31% ukupnog kopnenog područja. One nas štite od klimatskih promjena i CO₂ iz atmosfere na način da ga uklanjaju i pohranjuju u drveću i biljkama. Šume štite riječna područja i vode.

ZANIMLJIVOST



- Kako bi iz travnjaka nastala šuma, treba proći 100 do 150 godina.

UNIŠTENJE ŠUMA

Šume se stalno krče i ruše. Krčenje šuma je proces rušenja šume zbog poljoprivrede ili gradnje cesta, zgrada. Svake godine uništi se približno 13 milijuna hektara šuma. Uništavanje šuma dovodi do ekoloških promjena kojima se smanjuje biološka raznolikost, ali može doći i do promjene klime. Sječa šume dovodi do promjene temperature i smanjenja vlažnosti, posljedice vidimo u povećanju brzine vjetra i ispiranja tla.



Hrvatski šumarski institut

BAVI SE ZAŠTITOM I OČUVANJEM ŠUMA I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI. POSJEDUJU BANKU GENA ŠUMSKIH EKOSUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE I SJEMEONICU.

Zdravi ekosustavi ključni su za opstanak i razvoj čovječanstva. Šumski ekosustav najraznovrsniji je ekosustav na kopnu.

U Hrvatskoj ima 11 vrsta šuma. U Europi ih ima ukupno 14 što znači da je Hrvatska vrlo bogata i ima veliku bioraznolikost. Naše su šume 95 % prirodne što znači da nisu umjetno posađene.

ŠUME U NAŠEM ZAVIČAJU

Nizinsko područje (planarno) - na visini do 150 m

- vrbe
- bijela i crna topola
- joha
- poljski jasen
- hrast lužnjak



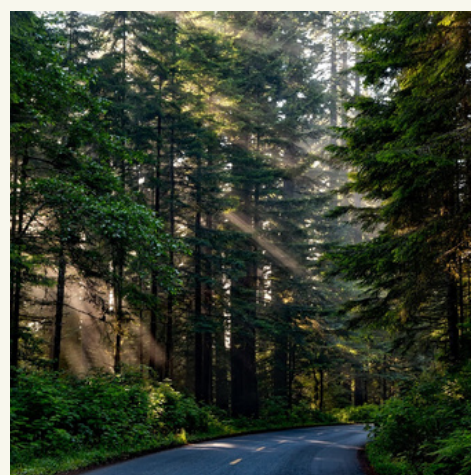
Brežuljkasto područje (kolinsko) – između 200 i 800 m nadmorske visine (Radatovički kraj, pobrđe Vodenice – Bukovje)

- hrast kitnjak
- hrast medunac
- grab
- pitomi kesten



Gorsko područje (altimotantsko) – iznad 500 m nadmorske visine (Žumberačko gorje)

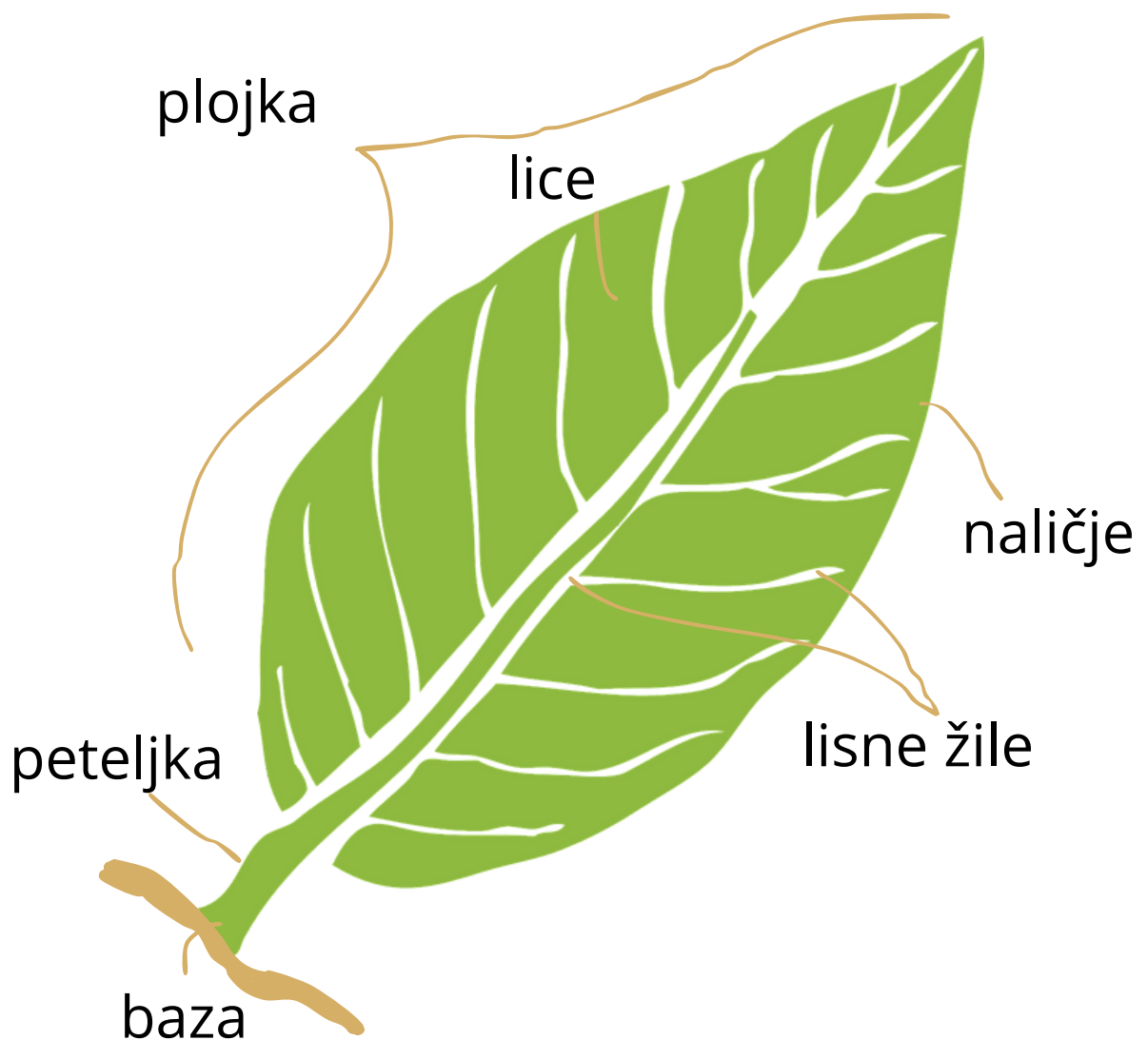
- lipa
- bukva
- jela



LIŠĆE

LISTOVI STABALA RAZLIKUJU SE OVISNO O VRSTI. GLAVNA FUNKCIJA LISTA JE PROIZVODNJA HRANJIVIH TVARI (ŠEĆERA, UGLJIKOHIDRATA) PUTEK PROCESA FOTOSINTEZE.

»»» VANJSKA GRAĐA LISTA:



FOTOSINTEZA



... proces u kojem biljke uz pomoć Sunčeve svjetlosti iz vode i ugljikovog dioksida dobivaju šećer (hranu), a oslobađaju kisik

PREMA OBLIKU LISTOVI MOGU BITI



igličasti

sastavljeni



jednostavni



vrba



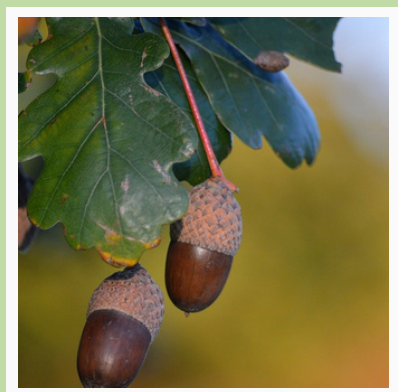
topola



joha



jasen



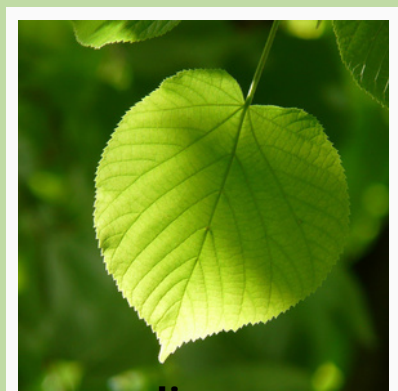
hrast lužnjak



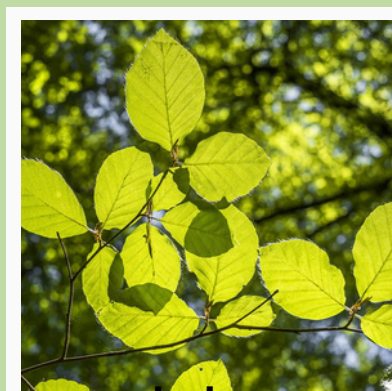
grab



pitomi kesten



lipa



bukva



jela

ZANIMLJIVOSTI

Vrijedi znati



Park oko dvorca Jaškovo ima djelomično očuvanu aleju kestenova i uvršten je u spomenik parkovne arhitekture.

Mrtvo drvo je vrlo važno za očuvanje biološke raznolikosti i šumskog staništa. Kao hranu i svoj dom koriste ga brojne životinje poput žune i brojne vrste djetlića, sove, golubovi dupljaši, sjenice. Veće duplje dom su šišmišima, a nakon što ih napuste, postaju dom beskralježnjacima koji ih čiste i na taj način pripremaju za ponovno useljavanje šišmiša ili ptica.



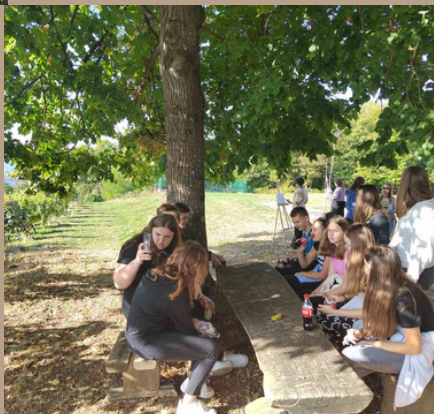
Godišnje se uništi 13 milijuna hektara šume što bi odgovaralo površini koju obuhvaća država Grčka.



Svjetski dan šuma obilježava na prvi dan proljeća 21. ožujka već 40-ak godina.



Stablo lipe bilo je centar događanja i mjesto okupljanja. Tu su se odvijali svi važni susreti i događanja.



Plod kestena je jedna od prvih namirnica koje je čovjek jeo. Šume kestena ukazuju na čisti zrak.



Kada ne bi bilo gljiva, šume bi se ugušile u svom otpadu.



GLJIVE

Gljive su slabo istražene, poznato je oko 150 000 vrsta. Pretpostavka je da ima oko 2,2, milijuna gljiva. Gljive su odlični bio indikatori starih šuma i travnjaka velike biološke vrijednosti. Gljive koje nisu jestive ne smijemo uništavati jer svaka od njih ima svoju ulogu u prirodi.



Gljivu koju vidimo obično predstavlja samo oko 5% gljive. Veći dio gljive je skriven pod zemljom i to je njeno glavno tijelo koje se zove micelij.

Micelij se sastoji od nitastih stanica – hife. Hife ulaze u mrtve dijelove biljaka, drva i životinja i pomalo ih razlažu. Mreža micelija gljiva olakšava razmjenu hranjivih tvari i informacija između biljaka i drveća različitih vrsta.



Gljive se ne hrane same što znači da su heterotrofne. One nisu ni biljke ni životinje. Ne kreću se niti rade fotosintezu odnosno kisik. Nemaju klorofil. Gljive se razmnožavaju.

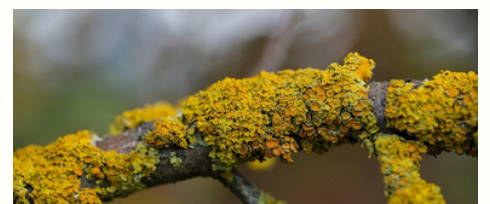
• **„Wood Wide Web“** izraz koji je smislila profesorica Suzanne Simard jer je shvatila da stabla međusobno komuniciraju pomoću mikoriznih mreža.

MIKORIZA I LIŠAJEVI

Mikoriza je mutualistička simbioza između micelija gljive i korijena biljaka. Gljiva od biljke uzima produkte fotosinteze (šećer) dok zauzvrat gljiva biljci daje hranjive tvari i znatno povećava volumen korijenja.

Dobrobiti mikorize:
-biljke brže i bolje rastu
-otpornije su
-koriste resurse u tlu

Lišaj je životna zajednica gljiva i algi /cijanobakterija koja živi na stablima (grane i deblo) ili stijenama.



Lišajevi su pokazatelji čistog zraka!

IN CASE YOU
MISSED IT...

MMM! ili HMM?

Jestive gljive:

ŠAMPINJON...

- ... je bijelo-sive boje, ali danas postoje i smeđi šampinjoni. U prirodi se može brati u periodu od svibnja do listopada, a mogu se pronaći i na livadama, pašnjacima i šumskim livadama. Šampinjon je bogat vitaminom D, antioksidansima i vitaminima B kompleksa te podiže imunitet.



VRGANJ...

- ... bere se u periodu od svibnja do listopada u šumama te na šumskim livadama. Klobuk vrganja je velik, okrugao i smeđe je boje dok je stručak vrganja trbušasti i svjetliji – vrganj je vrlo ugodnog mirisa i okusa te bogat bjelančevinama i vitaminima B, C, i D.

BUKOVAČA...

- ... može se ubrati na starim bukvama, vrbama i jablanima i to u jesenskom i zimskom periodu. Imaju školjkasti oblik i smeđe su boje. Bukovače obiluje aminokiselinama, koristi se za liječenje anemije i dizanje imuniteta.



LISIČARKE...

- ... može ih se pronaći u periodu od lipnja do listopada i to u tamnim šumama na mahovini. Lisičarka uvijek raste u skupini. Bogata je vitaminima A i C, a sadrži najveću količinu karotena od svih gljiva i više od većine povrća.

SMRČAK...

- ... je poznat po svojim zdravstvenim prednostima, osobito po količini vitamina D i antioksidansa. Raste u listopadnim ili smrekovim šumama, ali i na obalama rijeka i to u proljetnom periodu.



U Hrvatskoj postoji velik broj otrovnih gljiva i lako se mogu zamijeniti za jestive. Otrovnne gljive:



MUHARA -crvene ili smeđe boje s bijelim točkama i nakupinama po klobuku.



ZELENA PUPAVKA
- najotrovnija gljiva na području Republike Hrvatske.



LUDARA -podsjeća na vrganje.

ZAVODNICA

- podsjeća na lisičarku, razlika je što zavodnica raste na drveću, a jestiva lisičarka samo na tlu.

LIVADE

Posebno vrijedna staništa, velike biološke raznolikosti su travnjaci. U travnjake ubrajamo livade i pašnjake. U brdskim područjima zbog iseljavanja stanovništva veliki dio livada i pašnjaka je zahvaćen procesom zaraštavanja čime se gubi biološka raznolikost područja.

Na području PP
Žumberak -
Samoborsko gorje
zabilježeno je 38 vrsta
orhideja

kaćun



Travnjaci PP Žumberak -
Samoborsko gorje
stanište su strogo
zaštićene vrste ptica -
pupavac

pupavac



Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje

Uloga Parka je postizanje
ravnoteže između očuvanja
prirodnih posebnosti i
gospodarskih aktivnosti ljudi koji
žive u tom području.

Dobar primjer održivog razvoja vidi se i u doprinosu lokalnog stanovništva na području Žumberačkog gorja. Stanovnici su obavljanjem tradicionalnih poljoprivrednih djelatnosti stvorili i održali poluprirodna staništa kao što su travnjački pašnjaci i voćnjaci.

AUTOHTONE (STARE) SORTE VOĆAKA

NA ŽUMBERAČKOM PODRUČJU MOGU SE PRONAĆI SLJEDEĆE STARE VOĆKE:

1. jabuka - kanada, kiselka ili kiseljača, cigančica, božićnica, bobovec, slačica, zlatna zimska parmenka, petrovka
2. kruška - tepka, petrovka, drobnica



3. šljiva - bistrica, talijanka, drobnica i bjelica
4. trešnja - okićka trešnja
5. orah
6. marelica
7. murva
8. oskoruša
9. mušmula
10. dunja
11. breskva - vinogradarska breskva

ZNAČAJ VOĆNJAKA:

- ljepota krajolika - bujne krošnje
- sorte čiji plod duže traje
- dom velikom broju životinja i biljaka
- nema potrebe za upotrebom kemijskih sredstava

cvijet jabuke

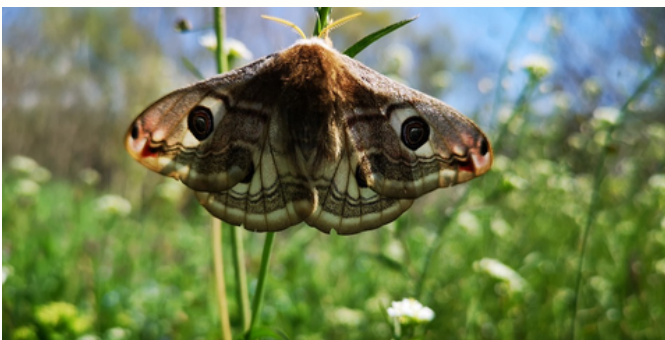


KUKCI



Kukci su najbrojnija grupa životinja na svijetu. Determinirano je više od milijun vrsta kukaca diljem svijeta. Znanost koja se bavi proučavanjem kukaca naziva se entomologija.

Najveći kornjaši u RH su jelenak (*Lucanus cervus* L.) i velika strizibuba (*Cerambyx cerdo* L.), dok je najveći leptir noćno paunče (*Saturnia pyri* L.).



noćno paunče



jelenak

Zanimljivosti o kukcima

1. Samo ženke komaraca bodu ljude; mušjaci se hrane sokovima biljaka.
2. Muhe mogu letjeti unatrag, bočno i gore-dolje.
3. Vilini konjici stariji su od dinosaura.
4. Kukci nemaju kosti.
5. Kukci nemaju krv nego tekućinu zvanu hemolimfa.
6. Većina kukaca polaže jajašca, ali neki žohari donose na svijet žive mlade.
7. Cvrčanje cvrčka može čuti na udaljenosti i od 1,5 kilometara.



Izvor: 5000 nevjerojatnih činjenica

Korisni kukci

PČELE



*„Nestanu li pčele sa planeta Zemlje, čovjeku kao vrsti ostaju još oko 4 godine života“.,
Albert Einstein*

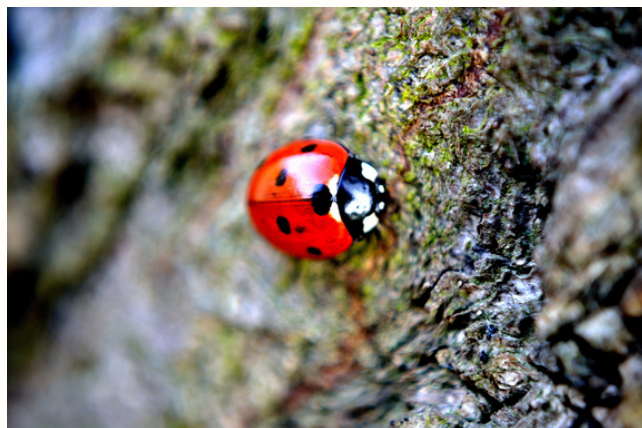
Osim što proizvode med, također doprinose našem ekosustavu na način da oprašuju biljke. Svi dobro znamo da bez oprašivanja biljaka ne bi bilo ni njenog ploda, pa tako ni hrane za nas i životinjski svijet.

BUBAMARA - BOŽJA OVČICA

Ime lady bug smislili su europski farmeri koji su se molili Djevici Mariji kad su im paraziti napadali i uništavali usjeve. Nakon što su došle bubamare i istrijebile invazivne parazite farmeri su ih prozvali lady bug, u prijevodu Gospina buba.

Bubamara je predator. Odrasla jedinka tijekom dana može pojesti do 150 lisnih ušiju, dok su ličinke proždrljivije.

Tijekom života, cijelog ciklusa, jedna buba pojede oko 6.000 raznih štetnika. Omiljeni plijen su joj lisne uši, štitaste uši, moljci i grinje.



Bubamara se smatra simbolom sreće.

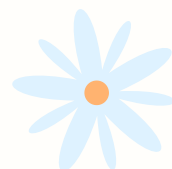


Područje rijeke Kupe poznato je kao „dolina leptira“ zbog prisutnosti stotinjak različitih vrsta leptira.

LEPTIRI

Leptiri se smatraju izvrsnim pokazateljima stupnja očuvanosti područja, a Svjetski dan leptira obilježava se 28. svibnja.

Leptiri pripadaju najbrojnijoj skupini kukaca i vrlo su važni oprašivači. Hrane se nektarom te pri hranjenju prenose cvjetni pelud s jednog na drugi cvijet i tako pomažu u oprašivanju biljaka.



Kako privući korisne kukce



lavanda

MEDONOSNO BILJE

U svom vrtu posadite neven, mentu, različak, maslačak, hajdučku travu, korijandar, koreopsis i druge cvjetajuće vrste.



neven

HOTEL ZA KUKCE

Od starih dasaka, drvenih okvira, cigli, lišća, grančica i raznih drugi materijala izradi hotel za kukce. Što je više raznovrsnih materijala za zavlačenje, to je veća šansa da ćeš privući veći broj različitih kukaca. Pokušajte imati što više različitih rupa i pripazite da budu dovoljno velike da se zavuku i veći kukci.



VRT U SKLADU S PRIRODOM

Uz rubove vrta ostavite dio korova. On je idealno sklonište za brojne kukce u donjem sloju, a u vršnim dijelovima privlače oprašivače. Izbjegavajte korištenje pesticida, oni ubijaju sve kukce.



stolisnik



maslačak

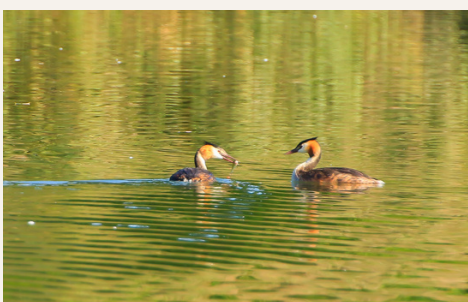


JEZERA ŠLJUNČARE


Jezera Šljunčare sastoje se od osam jezera i okruženi su šumom i livadama. Ovaj prostor je primjer uspješnog i prihvatljivog djelovanja čovjeka u prirodi jer se očuvalo prirodno stanište biljaka i životinja. Jezera su nastala vađenjem šljunka na tlu bogatom ovim materijalom.

Svoje staništa na jezerima imaju i rijetke ptice močvarice kao bijela čaplja, plovka i orlovi.

Jezera Šljunčara imaju bogat i raznolik riblji fond (amur, šaran, som, štika, pastrva, grgeč, smuđ, šaran).



PRIJEDLOZI ZA AKTIVNOSTI




Odigrajte igru bingo i upoznajte se bolje. Učite jedni od drugih i potičite na promjene.


Radite u paru i pokušajte napraviti popis vaših potreba (ono bez čega ne možeš) i želja. Svaki par čita svoj popis, piše se na ploču i stvara zajednički popis. Prokomentirajte što se ponavlja, čega ima više i ima li nešto što bi mogli maknuti s popisa.

Podijelite se u grupe po 4 učenika. Odaberite jednu aktivnost kojom biste mogli doprinijeti očuvanju okoliša i provedite je tjedan dana. Na kraju iznesite i pokažite kako ste to proveli.

Proučite koja su obiteljska gospodarstva u vašem kraju. Napravite kartu na kojoj ćete označiti njihovu lokaciju i čime se bave (koje proizvode uzgajaju). Ako možete, posjetite koje i pogledajte sve uživo.



Prošetaj parkom, šumom u jesen. Prikupi otpalo lišće, donesi ga u školu i pokušajte pogoditi o kojem se stablu radi. Na kraju možete, koristeći lišće, naslikati nešto (kišobran, stabla, životinju...).



Saznaj kako su naši stari čuvali hranu da se ne pokvari i koji su im bili najdraži kolači/ slatkiši.

BINGO

Pronađi nekoga tko...

Ime: _____

više voli
povrće od
mesa

Ime: _____

više biciklira
nego što se
vozi autom

Ime: _____

jede povrće
iz svog vrta

Ime: _____

ne kupuje
gazirana
pića

Ime: _____

zna
prepoznati
3 vrste
stabala

Ime: _____

posadio/la
je biljku

Ime: _____

voli kukce

Ime: _____

obitelj ima
voćke ili
voćnjak

Ime: _____

bere gljive



KOLIKI JE TVOJ EKOLOŠKI OTISAK?



Odaberi odgovor i na kraju zbroji
bodove u zagradi.

01. KAKO IDEŠ U ŠKOLU?

- a) pješice/ biciklom (0)
- b) automobilom (4)
- c) autobusom (1)

02. VEĆINOM JEDEŠ

- a) fast food (2)
- b) svježe skuhanu hranu (0)
- c) polugotovu hranu kod kuće (1)

03. VEĆINOM JEDEŠ

- a) povrće/voće (0)
- b) meso (2)
- c) kruh (1)

04. UGASIŠ LI SVJETLO KADA IZAĐEŠ IZ PROSTORIJE?

- a) uvijek (0)
- b) ponekad (1)
- c) nikada (3)

05. ISKLJUČUJEŠ LI UREĐAJE KADA IH NE KORISTIŠ?

- a) uvijek (0)
- b) ponekad (1)
- c) nikada (3)

06. KAKO SE U TVOM DOMU SUŠI ODJEĆA?

- a) na zraku/sušilu (0)
- b) u sušilici rublja (3)
- c) oboje (2)

07. ZATVARAŠ LI VODU KADA PEREŠ ZUBE?

- a) uvijek (0)
- b) ponekad (1)
- c) nikada (3)

08. GAŠIŠ LI TELEVIZOR/ RAČUNALO/ LAPTOP KADA GA NE KORISTIŠ?

- a) uvijek (0)
- b) ponekad (1)
- c) nikada (3)

09. KOLIKO VREĆICA OTPADA TJEDNO SE BACA U TVOJOJ OBITELJI?

- a) više od tri (3)
- b) dvije do tri (2)
- c) 1 vrećica (1)
- d) manje od 1 vrećice (0)

10. KOJU VRSTU VREĆICA KORISTIŠ ZA KUPOVINU?

- a) plastične vrećice (3)
- b) papirnate vrećice (1)
- c) platnene vrećice (0)

11. ŠTO RECIKLIRAŠ? (MOGUĆE ODABRATI VIŠE ODGVORA)

- a) časopise (1)
- b) novine (0)
- c) staklo (1)
- d) plastiku (1)
- e) aluminijske i metalne limenke (0)
- f) ništa (3)

Priroda nije mjesto za
posjetiti. Ona je dom."

GARY SNYDER



REZULTAT

Što manji zbroj imaš, to je bolji rezultat i tvoj otisak je manji. Ako je tvoj zbroj visok, razmisli koje bi navike mogao/la promijeniti kako bi smanjio/la svoj ekološki otisak.